

PORTALOUSA SC

Localización: Xermade (Lugo)**Propietarios:** Álvaro Castro, Ana López e María Castro**N.º total de animais:** 235**Vacas en muxidura:** 120**Media de produción:** 34 kg/vaca/día**Porcentaxe de graxa:** 4,10 %**Porcentaxe de proteína:** 3,50 %**RCS:** < 200.000 cél./ml**Cualificación morfolóxica:** 82,4 puntos**Superficie agrícola:** 50 ha**Venda do leite:** Entrepinares

María Castro, xunto aos seus pais, Álvaro Castro e Ana López

Apostar polo rural e o legado familiar

O destino desta gandería está asegurado e nas mellores mans. Álvaro, Ana e a súa filla María, incorporada hai tan só un ano, saben que o éxito pasa por profesionalizarse ao máximo, contar coas novas tecnoloxías e apoiarse nos mellores profesionais. O primeiro dos seus pasos para conseguir ese obxectivo foi a robotización do muxido nos últimos meses.

A orixe da gandería Portalousa SC remóntase a principios dos anos 70 cando os avós paternos de María Castro, José Castro e Nieves Fernández, deciden botar a andar unha granxa de vacas de leite. Polo ano 1990 incorpórase á gandería, moito máis pequena do que é a día de hoxe, o fillo destes e pai de María, Álvaro Castro, que empeza a ampliar as instalacións e pouco a pouco o número de cabezas de gando. En 1995 súmase ao proxecto a nai de María, Ana López, coa que segue o crecemento da explotación ata o día de hoxe.

“Desde pequena sempre estiven no medio das vacas e pouco a pouco funme dando conta de que era isto o que quería para o meu futuro”, subliña María Castro. Tanto é así que mentres remataba o bacharelato comezou a estudar xa o Grao Medio de Producción Agropecuaria no Centro de Promoción Rural-EFA Fonteboa e, tras obter este título, decantouse por continuar formándose co Grao

Superior de Gandería e Asistencia en Producción Animal.

Aínda sen rematar os seus estudos, pois, segundo afirma, o seu plan “é seguir estudando para formarme como profesional e teño tres ideas na mente: Veterinaria, Enxeñería Agrónoma ou o Máster en Producción de Leite”, xa se incorporou á sociedade empresarial en xaneiro de 2020 e é socia, xunto aos seus pais, de Portalousa SC.

Contan con 235 cabezas frisonas, das cales 120 son vacas en muxidura, ao redor de 25 están en período de secado e unhas 90 son xatas e xovencas. Entre os tres socios e unha persoa empregada distribúen todas as tarefas da explotación e María encárgase de varios asuntos: “Da parte máis informática dos robots, meter vacas, poñerlles ou quitarlles penso e

revisar os datos que ofrece; de temas reprodutivos, como inseminacións das vacas, e tamén dalgún asunto de clínica. Ademais, fago papeis administrativos, como dar becerros de alta, baixas das vacas que morren, facturas etc.”.

PRODUCCIÓN ROBOTIZADA

As vacas de Portalousa producen unha media de 34 kg de leite por vaca e día, cunhas porcentaxes de graxa e proteína de 4,10 % e 3,50 %, respectivamente. O recuento de células somáticas é inferior ás 200.000 e a bacterioloxía está por debaixo das 10.000.

A granxa está en pleno proceso de cambio, pois levan uns dous meses con muxido robotizado. “Os motivos de decantarnos polos robots foron tres: falta de man de obra, mellor

María encárgase da parte máis informática: revisión de datos e xestións administrativas

► “DESDE PEQUENA ESTIVEN NO MEDIO DAS VACAS E POUCO A POUCO FUNME DANDO CONTA DE QUE ERA ISTO O QUE QUERÍA PARA O MEU FUTURO”

calidade de vida para nós e maior benestar para as vacas”, asegura María.

Recordan os primeiros días con certas dificultades, pero “menos do que pensabamos. As vacas –di– estanse adaptando”.

Cando nos achegamos a Portalousa o número medio de muxidos por día era de 2,4, non obstante lograr os tres está entre os obxectivos da robotización: “Esperamos chegar aos tres muxidos e incrementar un pouco a produción”.

Véndenlle o leite á industria queixeira Entrepinares e son socios desde hai 25 anos da actual CLUN (Cooperativas Lácteas Unidas). “Unímonos a Irmandiños, o que é agora CLUN, porque eran pioneiros no tema de proporcionarlle servizos ao gandeiro, como veterinaria, maquinaria, mesturas etc., e para conseguir unha mellor rendibilidade. Actualmente ofrécennos profesionais moi cualificados de reprodución, alimentación, ADSG, certificación...”, sinala.

GRUPOS DE ANIMAIS E INSTALACIÓNS

Na nave principal da explotación manteñen as vacas en lactación e as secas, e nunha nave contigua están as xatas menores de seis meses. María Castro explica que “na nave de produción hai uns 190 cubículos, os cales están formados por colchoneta e unha capa de carbonato e serradura. Encamamos unha vez á semana e tres veces ao día temos coidado de que as camas estean limpas e acondicionadas”. ►►

Tras a instalación de dous robots queren chegar aos tres muxidos e incrementar a produción

José Antonio González
Técnico de Alimentación de CLUN e asesor en
Portalousa SC

“Temos claro que o animal non se vai muxir por necesidades fisiolóxicas, senón por ganas de comer. Intentamos mellorar o número de muxidos e que haxa moitos menos atrasos cando esta xente se levanta pola mañá ou vén á noite. O obxectivo co robot é lograr ter a maior eficiencia de man de obra”.

Entre o grupo de animais en produción diferencian dous lotes: “Dentro dun están as vacas de primeiro e segundo parto –especifica María– e no outro, agrupamos do segundo parto en diante. A maiores, está o lote de secas e próximas ao parto”.

A RECRÍA, COMPARTIDA

As xatas que nacen en Portalousa permanecen na granxa ata os seis meses e cando chega este momento séguense criando en SAT Xercas, unha sociedade creada en 1992 por catro ganderías veciñas: SAT Cavadas, Ganadería Pernas, Casa Gil e Portalousa SC. “Esta sociedade creouse no seu día porque nas explotacións non había sitio para manter a tanta recría. Agora cambiou todo, pero mantemos o sistema por manexo e man de obra. Ao ser catro socios, o traballo dividímolos por semanas”, aclara María Castro.

No momento de nacer instalan as becerras en boxes individuais ata os tres meses, dos tres aos seis pasan a un corral colectivo e aos seis marchan para o centro de recría. “Volven á granxa –segundo María– cando xa están próximas ao parto”.

EFICIENCIA ALIMENTARIA

En canto á alimentación, María Castro apunta que “nas seis primeiras horas de vida intentamos ofrecerlles o costro da nai. Os 60 primeiros días dámoslles dúas tomas de dous litros de leite en cada unha delas e 15 días antes da desteta baixamos a unha toma soa de dous litros. Teñen tamén auga e penso a libre disposición”.

As vacas en secado dispoñen de pacas especiais para secas, rolos de

Ensilan a produción de herba e tamén o millo que cultivan máis o que compran

Boxes individuais para as xatas desde o nacemento ata os tres meses

Están adaptando a ración para incentivar as visitas aos robots

► “OS MOTIVOS DE DECANTARNOS POLOS ROBOTS FORON TRES: FALTA DE MAN DE OBRA, MELLOR CALIDADE DE VIDA PARA NÓS E MAIOR BENESTAR PARA AS VACAS”

herba, palla e dun comedeiro que lles proporciona dous quilos de penso ao día.

Os animais en produción, en pleno proceso de adaptación ao robot, están comendo unha ración composta por 28 kg de silo de herba, 17 kg de silo de millo, 9,5 kg de penso e 0,5 kg de melaza. “O robot ofrécelles a maiores entre 3 e 10 kg de penso segundo a súa produción e os seus días en leite”, engade.

Como socios de CLUN, contan co asesoramento de José Antonio González, técnico de Alimentación da Cooperativa, quen está traballando con eles non só en temas nutricionais senón tamén en asuntos reprodutivos e de manexo, entre outros. “Os inicios con robot son complicados e o que

estamos facendo é reducir o concentrado no presebe para que a vaca acceda ao robot, pois temos claro que o animal non se vai muxir por necesidades fisiolóxicas, senón por ganas de comer”, asegura González.

“Así –agrega o técnico de CLUN– intentamos mellorar o número de muxidos e que haxa moitos menos atrasos cando esta xente se levanta pola mañá ou vén á noite. O obxectivo co robot é lograr ter a maior eficiencia de man de obra”.

En Portalousa cultivan 50 hectáreas de terreo con herba e están volvendo pouco a pouco á rotación con millo, xa que “anos atrás tivemos problemas co xabaril e obrigounos a deixar de sementalo. Este ano botaremos sobre 20 ha de millo”, comenta María. ►►

Kiwi

KINGBOY x SNOWMAN x BAXTER

GARANTIZADO

Wolfhard Schulze

A-L-H KINGBOY AQUARIUS ET (VG-87) Hermana completa de KIWI

GEN-I-BEQ SNOWMAN AKILIANE ET (EX-91)

KIWI: el valor seguro de un líder a2a2

- Altas producciones con muchísima grasa.
- Extraordinarias ubres y muy buenas patas.
- Vacas longevas y resistentes a las mamitis.
- De una familia de vacas de ensueño: KHW Goldwyn Aiko EX-91 y Durham Altitude EX-95.

ESCOLMO, S.L.

Distribuidor para Galicia y Asturias
Rúa Magnolia, 80, bajo
27003 LUGO
Tfno. (+34) 982 217 633
Fax (+34) 982 213 144
e-mail: escolmo@gmail.com

aberekin

Alta fertilidad
Genética de Confianza

www.aberekin.com

Portalousa, a vista de paxaro

Utilizan uns seis touros por campaña, sempre xenómicos

Grupos colectivos desde os tres ata os seis meses

Preparan ensilados de herba coa súa propia produción e ensilan o millo que producen e o que compran. Neste apartado tamén están buscando a maior eficiencia, segundo José Antonio González: “Esta é unha zona alta onde facer herba de calidade e presecar é difícil. Queremos mellorar a calidade das forraxes e dos ensilados e tamén a cantidade de millo por hectárea para incrementar os rendementos forraxeiros da explotación”.

Para a repartición diaria da comida teñen o servizo dun dos carros mesturadores de CLUN, que lles elabora a ración cada día ás 9 da mañá.

SELECCIÓN XENÉTICA

O destino do leite, unha queixería, e a robotización do muxido marcan os parámetros que priman na selección xenética. “Á hora de escoller os touros, no que máis nos fixamos é nas patas, no ubre, na produción, nas calidades e na colocación dos tetos”,

revela a gandeira. O intervalo entre partos é duns 410 días, a idade á primeira inseminación aproxímase aos trece meses e teñen unha media de 1,5 inseminacións por preñez en xovencas, e de 2,5, en vacas adultas.

Apostan sempre pola xenómica, utilizan uns seis touros por campaña e déixanse asesorar nesta parte do negocio por Fernando Rego, técnico de apareamentos de Africor Lugo. Na última cualificación morfolóxica obtiveron unha media de 82,4 puntos.

PRÓXIMOS PLANS

Os plans de María Castro a curto prazo pasan por ampliar os seus coñecementos cuns anos máis de formación. En pouco tempo vese “vivindo no rural como ata o de agora e construíndo unhas instalacións novas para mellorar tanto o benestar dos animais como o das persoas que traballan na granxa”.

► “Á HORA DE ESCOLLER OS TOUROS, NO QUE MÁIS NOS FIXAMOS É NAS PATAS, NO UBRE, NA PRODUCCIÓN, NAS CALIDADES E NA COLOCACIÓN DOS TETOS”

Coas obras dos dous robots recentemente instalados xa deixaron todo pensado para a chegada dunha terceira máquina e en breve comezarán a traballar cunha amamentadora para os animais máis pequenos.

O seu pai, Álvaro Castro, xa imaxina como será ese futuro: “Unha gandería sostible, modernizada ao máximo posible, na que ela estivera feliz coa súa familia e eu o poida ver, claro”. ►►

PROCROSS

MONTBELIARDE / HOLSTEIN / VIKINGRED
VIKINGRED / HOLSTEIN / MONTBELIARDE

SISTEMA DE CRUZAMIENTO DE 3 RAZAS

RENTABILIDAD
VITALICIA

+33%

PRODUCCIÓN
GRASA +
PROTEÍNA

COSTES
TRATAMIENTOS
DE SALUD

-26%

DÍAS
LONGEVIDAD

+147

REDUCCIÓN DE LA
MORTINATALIDAD

* Estudio de 10 años dirigido por la Universidad de Minnesota.
Resultados confirmados por el Journal of Dairy Science.

Global Genetics Galicia
Teléfono: 619 760 916
galicia@globalgenetics.es

procross.info

Global Genetics
P.N. Európolis C/Londres 29A
28232 Las Rozas, Madrid
global@globalgenetics.es